

[Karlskov Jensen.]
og vil altså stemme for lovforslaget ved tredje behandling.

Else-Merete Ross: Da vi havde dette lovforslag til første behandling, havde vi kun fået et referat, men ikke den fulde ordlyd af udtalelserne fra retslægerrådet, ankenævnet, mødrehjælpen, sundhedsstyrelsen og Foreningen for Familieplanlægning. Dem har vi nu fået, og opfattelserne er meget forskellige. Nogle ønsker at bibeholde gældende lov, efter hvilken tilladelse til sterilisation kan gives efter ansøgning. Ingen i udvalget har stillet ændringsforslag i den retning. De fleste, der har udtalt sig, er dog indforstået med den foreslåede liberalisering, så det bliver en ret at blive steriliseret, men de er uenige om, fra hvilken alder denne ret skal indtræde. I udvalget er der forslagsstillere for aldersgrænserne 20, 25, 30 og 35 år. Alle forslagsstillerne kan henvise til én eller flere udtalelser fra de bilag, vi har modtaget.

I det radikale venstre er der flertal for ministerens forslag om en aldersgrænse på 25 år, og flertallet i mit parti vil derfor stemme imod ændringsforslagene om henholdsvis 30 og 35 år.

Justitsministeren finder, at en aldersgrænse på 20 år bl. a. på grund af fortrydelsesrisikoen vil være for lav, mens på den anden side en grænse på 35 år vil være så høj, at der kun gives en meget lille udvidelse af adgangen til sterilisation, som jo må betragtes som ét blandt mange midler til forebyggelse af graviditet.

Ministeren har valgt grænsen på 25 år og ud fra det synspunkt, at en ansøgers personlige, økonomiske og sociale forhold på dette alderstrin normalt vil være så afklaret, at afgørelsen af spørgsmålet om sterilisation kan overlades til den pågældende selv. Det synes flertallet i min gruppe er en god begrundelse.

Når jeg til trods derfor sammen med 4 andre i udvalget har stillet ændringsforslag om en aldersgrænse på 20 år, altså myndighedsalderen, er det ud fra den opfattelse, at samfundet i de fleste andre forhold i livet forventer, at en myndig, psykisk normal person er i stand til at tage ansvaret for sine handlinger uden formynderi fra det offentlige side. Desuden kan indgrebet ikke finde sted uden den i § 9, stk. 3, omtalte grundige

vejledning af en læge. Jeg skal senere vende tilbage til spørgsmålet om vejledning.

Vi 5 forslagsstillere kan påberåbe os 4 læger i retslægerrådet, der finder:

„at det er meget vanskeligt at begrunde nogen anden nedre aldersgrænse end den gældende myndighedsalder, selv om det utvivlsomt forholder sig således, at der i årene mellem det 20. og det 25. år opnås en sum af livserfaringer, som kan bidrage til, at et eventuelt sterilisationsønske er bedre intellektuelt og følelsesmæssigt bearbejdet, end om det er fremsat af en 20-årig. Disse medlemmer finder imidlertid, at man under forudsætning af en tilstrækkelig vejledning givet af en henvisende læge vil være i stand til at undgå sterilisation af mennesker, som på grund af umodenhed endnu er i tvivl om indgrebets ønskelighed. Det forudsættes ganske som i lovforslaget, at den fri adgang til sterilisation kun gælder for psykisk normale personer“.

Ankenævnet har tidligere været betænkelig ved fri adgang til sterilisation, men mener nu, at hvis fri abort indføres, vil risikoen for pression fra omgivelserne være væsentligt formindsket, da kvinden vil kunne få et eventuelt svangerskab afbrudt, og risikoen for, at hun træffer overlede beslutninger, vil også være mindre.

Nævnet fremhæver de alvorlige menneskelige konsekvenser, det kan få at opretholde en begrænset adgang til sterilisation samtidig med en indførelse af fri adgang til abort. Det kan i givet fald betyde, at samfundsmagten ved at afslå et ønske om sterilisation tvinger den kvinde, der ikke ønsker børn, til at bruge sin ret til at få foretaget svangerskabsafbrydelse i stedet for at forebygge svangerskabet.

Af den grund går ankenævnet ind for, at sterilisation i princippet bør være fri. Under hensyn til indgrebets uoprettelighed finder nævnet, at det vel er rimeligt, at aldersgrænsen sættes højere end i abortsituationen. Nævnet har ikke holdepunkter for at udtale sig imod, at grænsen sættes til 25 år, men ville ikke have fundet det betænkeligt, om den var sat til 22 eller 23 år.

Et flertal i bestyrelsen for mødrehjælpen i Randers finder, at adgang til sterilisation bør være fri for myndige personer, der må anses for psykisk normale.